

Ks. Stanisław Piątek

NA DRODZE DO ODNOWIENIA DYSCYPLINY SAKRAMENTU POKUTY

1. W ostatnich latach wiele się mówi o pokucie, o Sakramencie Pokuty, zwłaszcza że Rok święty ma prowadzić do odnowienia całego Ludu Bożego. W tej dziedzinie powstają kwestie, które potrzebują rozwiązania, zwłaszcza w krajach, w których brak ilości kapłanów, mogących służyć spowiedzi indywidualnych. Podłoże dla tej dyskusji dają również zmiany zasze w życiu indywidualnym i społecznym. Dotyczy to różnicy między grzechem ciężkim i lekkim. Potrzeba obiektywnych kryteriów dla tego rozróżnienia, stosownie do zmieniających się warunków religijno-obyczajowych w życiu człowieka. Ta dyskusja jest reakcją na te zmiany indywidualne i społeczne w życiu człowieka. Chrystus naszych czasów w swoim moralnym działaniu stoi przed rozwiązaniem takich problemów, jak wypadki drogowe, społeczna sprawiedliwość, pomoc dla ofiar katastrof, o których dawniej nie mówiono.

Trzeba kształtować dzisiaj odpowiednio sumienia. Do wszystko prowadzi do krytyki dotychczasowej praktyki pokutnej, do krytyki spowiedzi indywidualnej, która była dotychczas jedyną praktyką pokutną, na której się wszystko koncentrowało. Wśród duchownych i zakonników zjawia się niepewność co do osądzania np. problemów małżeńskich czy seksualnych. Kościół musiał zareagować na te problemy i myśleć o rozwoju nowych form pokutnych. Do tego dołączają się liczne listy pouczające biskupów, polecenia Synodów, które się tymi zagadnieniami zajmują. Zarysowują się nowe sposoby myślenia o praktyce pokutnej, o społecznym aspekcie grzechu i pojednania z Bogiem. Jak osądzać ciężkość grzechu, jak patrzeć na formy pokutne np. przy sprawowaniu mszy św., nabożeństwa pokutne, czy spowiedź indywidualna pozostaje jedyną drogą pojednania człowieka z Bogiem. Jak patrzeć na rozgrzeszenie ogólnie poza spowiedzią indywidualną. Trzeba więc rozważyć urzędowe rozstrzygnięcia Stolicy Apostolskiej.

2. Normy Generalne Kongregacji Wiary z dnia 16. 6. 1972 r. Nowe jest w tym tekście Norm duszpasterskich Kongregacji Wiary, że dotychczasowe pozwolenia na udzielanie Sakramentalnego rozgrzeszenia ogólnego, bez poszczególnego wyznania grzechów, zastępuje przepisem dotyczącym całego Kościoła. Biskup ordynariusz, po zasięgnięciu rady Konferencji Episkopatu, może rozstrzygnąć, czy oprócz wypadku bezpośredniego niebezpieczeństwa śmierci, także w innych wypadkach może być udzielone rozgrzeszenie, w formie abszolucji generalnej. Ta konieczność istnieje, jak mówi dekret, w wypadku wielkiej ilości penitentów, a brak spowiedników, że penitenci bez ich winy byliby pozbawieni komunii św. Taki wypadek może zaistnieć, gdy jest niemożliwość fizyczna i moralna wysłuchania spowiedzi wszystkich. Dokument jednak podkreśla silnie, że stosownie do postanowień Soboru Trydenckiego, grzechy ciężkie należy wyznać w poszczególnych spowiedzi św. i że jest to jedyna droga, na której się wierni z Bogiem i Kościołem jedną. Trzeba jednak unikać sądu, jakoby spowiedź indywidualna była tylko dla grzechów ciężkich, gdyż pozbawiałoby się wiernych błogosławieństwa spowiedzi św. i można by szkodzić tym, którzy chodzą do takiej spowiedzi. Zabrania się udzielania abszolucji generalnej, gdy są spowiednicy, z okazji jakiegoś święta lub pielgrzymki. Upomina dekret, aby ci, którzy mają na sumieniu ciężki grzech, a mogą znaleźć spowiednika, nie unikali indywidualnej spowiedzi i nie czekali na okazję generalnej spowiedzi św. Dekret wspomina o nabożeństwach pokutnych, które są bardzo użyteczne dla przygotowania wiernych do wy-

znania grzechów i poprawy życia. Należy jednak unikać poglądu, jakoby one zastępowały sakramentalną spowiedź. Zauważa się, że dekret rzymski dotychczasową dyscypliną pokutną jednostronnie tylko pod kątem absencji generalnej z grzechów ciężkich rozważa, że nie mówi o akcie pokutnym np. z okazji Eucharystii, że nie wspomina o rzeczywistym darowaniu grzechów lekkich poza spowiedzią indywidualną, i poza absolucją generalną. Na Zachodzie lansuje się nabożeństwa pokutne, trzeba jednak wiedzieć, że one nie zastąpią spowiedzi indywidualnej, lecz mogą ułatwić pojednanie z Bogiem.

3. Wyjaśnienie biskupów RFN co do udzielania absencji generalnej. W r. 1972 na swym jesiennym zebraniu zajęli stanowisko wobec Dekretu Kongregacji wiary. Wskazywali na znaczenie dokumentu papieskiego, dla ożywienia życia religijnego poszczególnych wiernych, jak i społeczności, przez Pokutę. Duszpasterze mają nawoływać do nawrócenia przez nabożeństwa pokutne-Bussfeier, które od czasu do czasu powinny być urządzane. Mają one według zdania biskupów być pomocą do wyrobienia sumienia i doprowadzenia do pojednania z Bogiem. Ponieważ jednak w RFN nie brak spowiedników, dlatego nie dają osobnych wskazań dla sakramentalnej absencji generalnej. Wskazania biskupów idą po linii podkreślania liturgicznych aktów pokutnych, a duszpasterze mają wiernych doprowadzać do różnych form nabożeństw pokutnych, wskazując na ich cel doprowadzania do pojednania z Bogiem.

4. Wskazania biskupów austriackich z dnia 7. XI. 1972, idą również po linii Episkopatu RFN. Duszpasterze mają raczej zachęcać do spowiedzi indywidualnej i unikać masówek. Obecnie konieczność absencji generalnej w Austrii nie zachodzi. Gdyby zaszła potrzeba nagle takiej absencji generalnej, należy zwrócić się do ordynariusza o pozwolenie. Przy spowiedziach szkolnych nie zachodzi konieczność absencji generalnej, która nie może być ersatzem za indywidualną spowiedź z grzechów ciężkich. Przy nabożeństwach pokutnych nie można rozgrzeszać z grzechów. Uczestnicy powinni być o tym pouczeni, że mają się spowiadać z grzechów ciężkich. Miesięcznik *Msza św.* z Poznania w jednym z numerów wiosennych 1973 r. podał formę takiego nabożeństwa pokutnego.

Kęty

KS. STANISŁAW PIĄTEK

Ks. Stanisław Grzybek

DNI BIBLIJNE W LOUVAIN

W dniach od 27 do 30 sierpnia 1974 r. miały miejsce w Louvain 25-te z kolei, doroczne Dni Biblijne. W tym roku miały one charakter jubileuszowego spotkania, dlatego program ich składał się z dwóch części: część I: uroczysta i część II: robocza.

Część uroczysta miała miejsce w auli Uniwersytetu Lovańskiego przy Naamsestraat 22 i poświęcona była głównie wspomnieniom z przeszłości. Posiadała ona charakter wybitnie międzynarodowy. Z tej racji do Komitetu Honorowego poproszono takich przedstawicieli, jak: Kard. B. Alfrinka (Holandia), prof. P. Benoit (Jerozolima), prof. P. Bonarda (Szwajcaria), prof. R. E. Browna (Nowy Jork), prof. C. M. Martiniego (Rzym), prof. H. Riesenfelda (Upsala), prof. A. Vögtle (Freiburg i. Br.) i in. W sesji tej wzięli także udział liczni biskupi belgijscy. Przemówienie wstępne wygłosił prof. J. Coppens, wieloletni organizator i przewodniczący tegorocznych Dni Biblijnych. W przemówieniu swoim